

Feitenkaart Chronische aandoeningen bij kinderen en jongeren

Hoeveel kinderen en jongeren hebben een chronische ziekte of aandoening?

Nederland heeft 1,3 miljoen kinderen en jongeren van 0 t/m 25 jaar met een chronische aandoening. Dat blijkt uit zorgverzekeringsgegevens (Verwey Jonker, 2019). Dat is ruim 1 op de 4 kinderen en jongeren. In de GGD Gezondheidsmonitor 2018 is aan ouders van 0 tot 12-jarige kinderen gevraagd of hun kind een chronische aandoening heeft. In de regio Rotterdam-Rijnmond heeft 25% minimaal 1 chronische aandoening (inclusief allergie). Van de 13 t/m 16-jarigen heeft 28% minimaal één chronische aandoening. Dit komt

Auteur

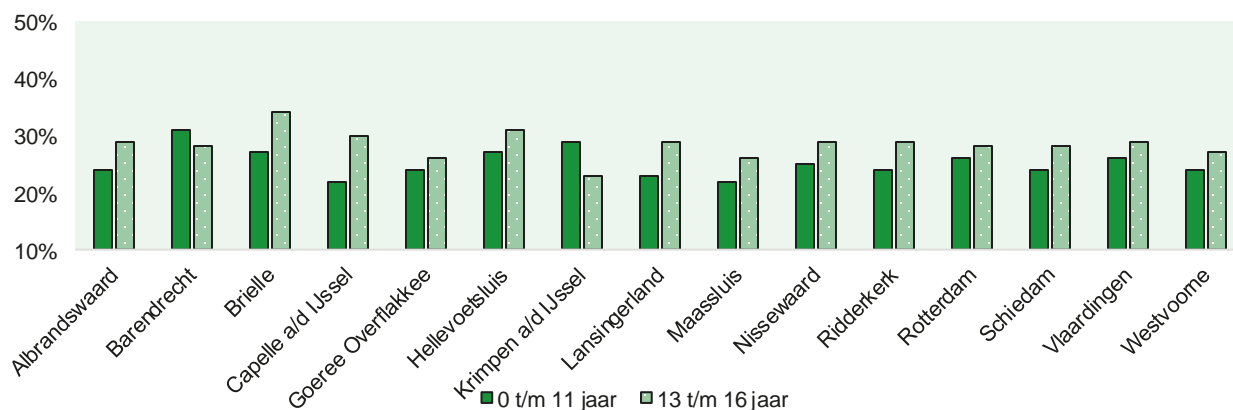
Netty van Veelen, Onderzoek en Business Intelligence, gemeente Rotterdam, november 2020, versie 2.0.
Met dank aan Nathalie Koene-Smit, Gea Schouten.

Meer informatie

Deze feitenkaart is te vinden op www.gezondheidinkaart.nl.
Vragen over de Gezondheidsmonitor mailt u naar Gezondheidsmonitor@rotterdam.nl

overeen met de landelijke cijfers op basis van de zorgverzekeringsgegevens.

Figuur 1. Percentage kinderen (2018) en jongeren (2019) met minimaal 1 chronische aandoening naar gemeente.

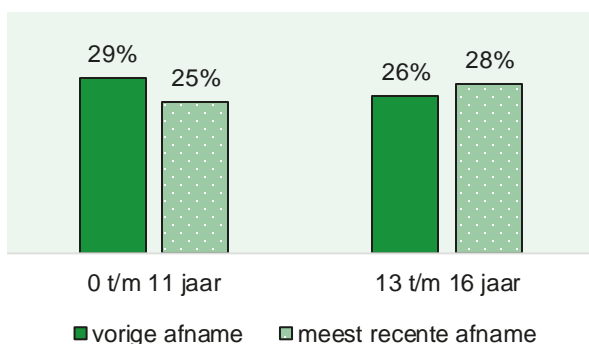

Hoe heeft het aandeel chronisch zieke kinderen en jongeren zich de afgelopen jaren ontwikkeld?

In de regio Rotterdam-Rijnmond is het aandeel kinderen met minimaal één chronische ziekte of aandoening tussen 2014 en 2018 gedaald van 29% naar 25%. Deze gunstige trend zien we ook in Capelle a/d IJssel (van 32% naar 22%), Ridderkerk (van 32% naar 24%), Rotterdam (van 30% naar 26%), Goeree Overflakkee (van 31% naar 24%) en Nissewaard (van 32% naar 25%).

In tegenstelling tot de 0 t/m 11-jarigen zien we bij de 13- t/m 16-jarigen tussen 2015 en 2019 een lichte toename van 26% naar 28%. Deze toename is er ook in de gemeente Ridderkerk (van 21% naar 29%), Rotterdam (van 25% naar 28%) en Vlaarding (van 24% naar 29%).

Figuur 2. Percentage chronisch zieke kinderen (2014 en 2015) en jongeren (2015 en 2019) in de regio Rotterdam-Rijnmond bij laatste twee afnames.

Bij welke groepen kinderen of jongeren komen chronische ziekten het meest voor?

De ouders van 0 t/m 11-jarigen geven vaker bij jongens dan bij meisjes aan dat zij een chronische aandoening hebben. Bij de 13 t/m 16-jarigen rapporteren meisjes echter vaker dan jongens een chronische aandoening. Dit komt overeen met het eerder genoemde onderzoek van het Verwey Jonker instituut. Daarin komen chronische aandoeningen ook meer voor bij jongens dan bij meisjes, maar is er rond het 16^e jaar een omslagpunt waarna meisjes vaker een chronische aandoening hebben.

Bij kinderen en jongeren met een Turkse of Marokkaanse herkomst zien we minder gerapporteerde chronische aandoeningen. Ouders van Surinaamse of Antilliaanse, Arubaanse herkomst geven vaker aan dat hun kind een chronische aandoening heeft. Jongeren met een Westerse

migratieachtergrond geven zelf vaker aan een chronische aandoening te hebben.

Kinderen en jongeren in gezinnen waar moeite is om financieel rond te komen rapporteren vaker een chronische aandoening dan jongeren en kinderen in gezinnen waar geen moeite is om rond te komen.

Tabel 1. Percentage kinderen (2018) en jongeren (2019) in de regio met minimaal 1 chronische ziekte of aandoening naar achtergrondkenmerk.

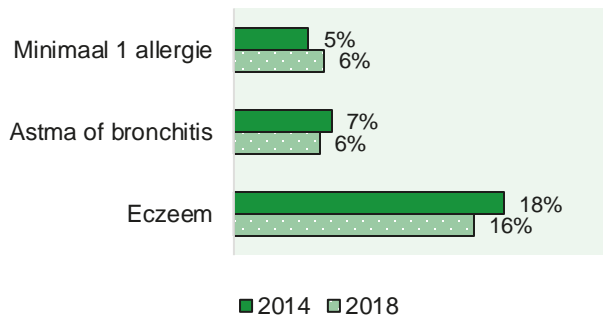
Achtergrondkenmerk	0 t/m 11 jaar	13 t/m 16 jaar
Geslacht		
Jongens	27%*	24%*
Meisjes	24%*	29%*
Migratieachtergrond		
Nederland	25%	26%
Marokko	25%	23%*
Turkije	21%*	21%*
Suriname	34%*	28%
Ned. Antillen en Aruba	33%*	26%
Overige niet-westerse landen	25%	28%
Overige westerse landen	24%	29%*
Opleidingsniveau		
Vmbo-bk, vmbo-gt	Nvt	25%*
Havo, vwo	Nvt	27%*
Rondkomen met inkomen		
Moeite met rondkomen	33%*	35%*
Geen moeite met rondkomen	25%*	25%*

* Significant verschil ($p < 0,05$)

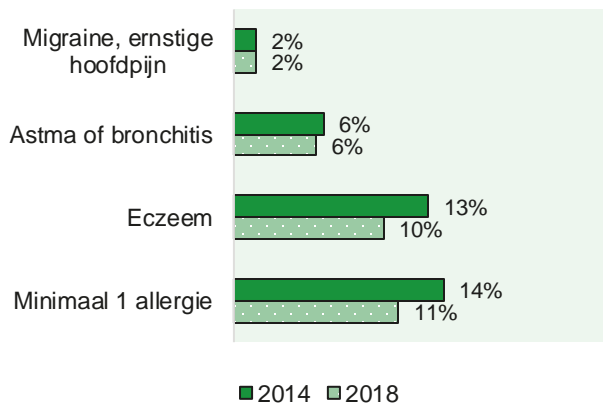
Welke chronische ziekten en aandoeningen komen het meest voor?

Van de ouders van 0 tot 12-jarige kinderen in onze regio geeft 10% aan dat hun kind een allergie heeft, 12% dat hun kind lijdt aan eczeem en 6% dat hun kind astma heeft. In figuur 3 en 4 zijn de meest voorkomende ziekten uitgesplitst naar leeftijdsgroep.

Figuur 3. Percentage 0 t/m 3-jarigen met meest voorkomende chronische ziekten en aandoeningen

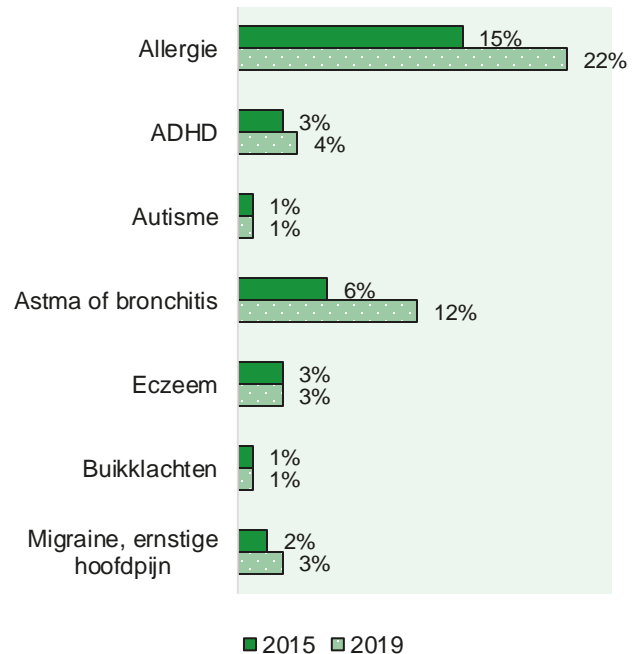

Figuur 4. Percentage 4 t/m 12-jarigen met meest voorkomende chronische ziekten en aandoeningen

Ruim 1 op de 5 jongeren van 13 t/m 16 jaar heeft aangegeven een allergie te hebben. Vervolgens noemen zij het meest astma of bronchitis 12%, ADHD 4%, eczeem 3% en migraine of ernstige hoofdpijn 3%.

Figuur 5. Percentage 13 t/m 16-jarigen met meest voorkomende chronische ziekten en aandoeningen

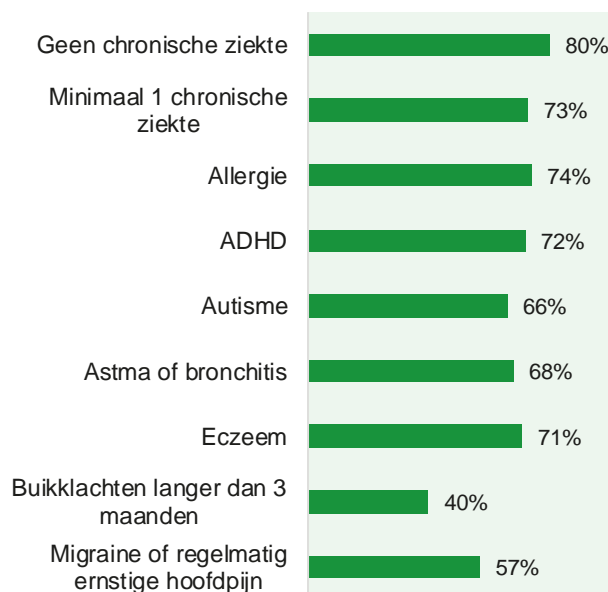

Samenhang met ervaren gezondheid

Van de 13 t/m 16-jarigen in de regio Rotterdam-Rijnmond geeft 82% aan dat zijn of haar gezondheid (zeer) goed is. De jongeren met een chronische ziekte of aandoening ervaren hun gezondheid minder goed. In figuur 6 is de ervaren gezondheid weergegeven voor de meest voorkomende ziekten en aandoeningen. Vooral jongeren met buikklachten (langer dan 3 maanden) en regelmatig ernstige hoofdpijn of migraine zijn minder positief over hun eigen gezondheid.

Figuur 6. Percentage 13 t/m 16-jarigen dat de eigen gezondheid als (zeer) goed ervaart naar meestvoorkomende chronische ziekten en aandoeningen

Samenhang met vriendschap

In de Gezondheidsmonitor is gevraagd of jongeren ten minste één goede vriend(in) hebben. In de regio geeft 95% van de jongeren dit aan. Daarbij is er geen verschil tussen jongeren met en zonder chronische ziekte of aandoening.

Samenhang sporten/bewegen

In de Gezondheidsmonitor is gevraagd hoeveel jongeren bewegen en sporten. Uit deze resultaten komt naar voren dat er geen verschil is tussen wekelijks sporten bij een club, vereniging of sportschool onder jongeren met en zonder chronische aandoening. Ook bewegen chronisch zieke jongeren evenveel dagen per week of minimaal één uur per dag sporten.

Hoe is de vraag naar chronische aandoeningen gesteld in de Gezondheidsmonitor 2018, en 2019?

Gezondheidsmonitor Kinderen 2018:

Wilt u voor deze ziekten en aandoeningen aangeven of uw kind die heeft of in de afgelopen 12 maanden heeft gehad? Astma of Bronchitis, Diabetes Mellitus, Eczeem, Allergie, Migraine of regelmatig ernstige hoofdpijn, Anders.

Gezondheidsmonitor Jeugd 2019:

Welke chronische ziekte of aandoening heb je nu of heb je in de laatste 12 maanden gehad? Allergie, Astma of bronchitis, Eczeem, Vorm van autisme, ADHD, Chronische vermoeidheid, Buikklachten langer dan 3 maanden, Migraine of regelmatige ernstige hoofdpijn, Diabetes mellitus (suikerziekte), Een aangeboren hartaandoening, Kanker, Anders.

Bronnen en verwijzingen

Gezondheidsmonitor Jeugd 2015 GGD'en en RIVM

Gezondheidsmonitor Kinderen 2018 GGD Rotterdam-Rijnmond

Instituut, Verwey Jonker. (2019) Een actueel perspectief op kinderen en jongeren met een chronische aandoening in Nederland, omvang, samenstelling en participatie. Opgehaald van: https://www.verwey-jonker.nl/wp-content/uploads/2020/08/217026_Factsheets_WEB.pdf